

Nationale Buitenlesdag

lessuggesties

Buitenspelen maakt kinderen blij en vrolijk

Kinderen kunnen naar hartenlust hun fantasie gebruiken, de zintuigen worden geprikkeld en zij worden zich bewust van de omgeving om zich heen. Daarnaast is buitenspelen ook goed voor de motoriek, de emotionele ontwikkeling en de sociale vaardigheden.

Op school moeten de kinderen leren rekenen, schrijven en nog veel meer. Het leuke is dat ze zich deze vaardigheden met buitenspelen ook prima eigen kunnen maken.

Ze leren niet alleen nieuwe woorden maar ze beleven de woorden ook echt waardoor ze beter beklijven. Denk bijvoorbeeld aan het woordje 'sluipen', door echt door een bosje te sluipen wordt het begrip sluipen niet alleen een nieuw woord maar ook een vaardigheid. Buitenspelen is spelen en leren tegelijk!

Dit boekje geeft je inspiratie om met eenvoudige opdrachten het spelen en leren te combineren. Natuurlijk kan je overal je eigen draai aan geven zodat het leerdoel behaald kan worden.

Er zijn lessuggesties voor alle groepen. Bij iedere activiteit staat dit duidelijk aangegeven.

Heel veel buiten speel- en leerplezier!

ps De Nationale Buitenlesdag zou eigenlijk elke dag van het jaar moeten zijn en wie weet er beter wat leuk en leerzaam buitenspelen voor de kinderen kan zijn dan jij als leerkracht? We horen heel graag terug hoe het is gegaan maar zeker ook de ideeën die je zelf hebt toegepast of bedacht. Zo kunnen we het boekje jaarlijks aanpassen en heb je altijd leuke suggesties bij de hand.

Het takkenspel

Nodig: materialen die kinderen zelf bij elkaar sprokkelen

Leren: meten, taal, fantasie, ontdekken, vergelijken

De kinderen zoeken zoveel mogelijk takjes:

- Leg de takjes van **klein** naar **groot**.
- Leg de takjes van **dun** naar **dik**.
- Wat is **zwaar** en wat is **licht**.
- Leg het op volgorde van licht naar zwaar.
- Hoeveel takjes zijn het? (hardop tellen)
- Wat zie je aan het takje: Knop? Blaadje? Kan het takje buigen? Kan het takje doormidden? Van welke boom of struik zou het takje zijn?
- Kan je cijfers of letters maken met de takjes?
- Maak met de takjes een boom of een kunstwerk op het schoolplein of op het gras. Je kunt hier ook andere materialen bij gebruiken die de kinderen buiten kunnen vinden.

- Doe deze opdrachten ook met je ogen dicht/geblinddoekt.
- Doe de opdrachten met andere materialen uit de natuur, zoals: steentjes, bladeren, schelpjes en grassprietjes.
- Je kunt de opdracht ook iets moeilijker maken door de materialen te mixen.

1 2 3 4 5 6 7 8

Hoe dik is de boom?

Nodig: bomen in de omgeving

Leren: taal, woordenschat en meten

Zoek een dikke boom.

- Hoeveel kinderhanden kunnen er om de boom?
- Hoeveel handen van de juf of meester kunnen er om de boom?
- Wie heeft er **meer** handen nodig? (kind of leerkracht)
- Wie heeft er **minder** handen nodig? (kind of leerkracht)
- Probeer het ook eens met vingers.

Kijk eens goed naar de boom.

- Wat zie je? (vogels, bladeren, takken, insecten of misschien wel kleine beestjes onderaan bij de stam)
- Zijn er nieuwe woorden? (stam, kroon, knoppen of dierennamen)
- Doe de boom eens na? (wind, vallende bladeren, bomen die groeien)

1 2 3 4 5 6 7 8

Ben je groter of kleiner dan...

Nodig: materialen uit de omgeving

Leren: meten, wegen, taal

Ga naar buiten en laat de kinderen zoeken naar natuurlijke materialen. Het leukst is om hiervoor naar een parkje of andere groene omgeving te lopen.

- Zoek 3 dingen die langer zijn dan je wijsvinger.
- Zoek 3 dingen die dikker zijn dan je bovenbeen.
- Zoek 3 dingen die groter zijn dan je voet.
- Zoek 2 dingen die even groot zijn. Zijn ze ook even zwaar?

1 2 3 4 5 6 7 8

Metten met jezelf

Nodig: niets

Leren: samenwerken en vergelijken

Maak met de hele klas een zo lang mogelijke slinger. Zorg dat ieder kind met 2 andere kinderen verbonden is. Dit geldt natuurlijk niet voor het eerste en laatste kind.

Kijk of er een andere manier is waardoor de slinger langer wordt (bijvoorbeeld op de grond liggen, gespreid staan). Hoeveel kinderen heb je nodig om van A naar B te gaan?

1 2 3 4 5 6 7 8

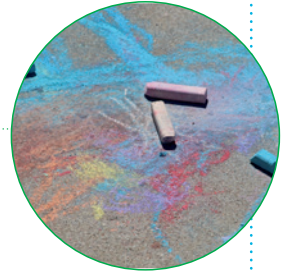

Hinkelen met getallen

Nodig: krijt en steentjes

Leren: getallen

Maak met krijt meerdere hinkelbanen met de getallen 1 t/m 10. Gebruik een steentje om te gooien. Op welk getal valt je steentje?

1 2 3 4 5 6 7 8

Geluidenbingo

Nodig: lege bekertjes of wc-rolletjes en materialen uit de natuur (steentjes, aarde, blaadjes, schelpjes, zand etc.)

Leren: luisteren en vergelijken

Geef ieder kind 2 bekertjes/wc-rolletjes (aan 2 kanten dichtplakken) mee en laat ze in beide bekertjes/wc-rolletjes een natuurschat stoppen die een identiek geluid maken.

Ga in groepjes van 5 kinderen vervolgens geluidenbingo spelen. Te makkelijk? Maak de groep dan groter.

1 2 3 4 5 6 7 8

Rara... wat mist er?

Nodig: natuurschatten uit de omgeving

Leren: voelen, concentreren, onthouden

Laat de kinderen 1 natuurschat zoeken. Verdeel de klas vervolgens in groepjes van ongeveer 5 kinderen.

Leg de vondsten in de kring en benoem ze. Vraag de kinderen hun ogen te sluiten en haal 1 vondst weg. Kunnen ze **raden** welke vondst ontbreekt?

1 2 3 4 5 6 7 8

Rara... wat voel je?

Nodig: natuurschatten uit de omgeving

Leren: voelen, concentreren, onthouden

Laat de kinderen 1 natuurschat zoeken. Verdeel de klas vervolgens in groepjes van ongeveer 5 kinderen.

Leg de vondsten in de kring en benoem ze. Vraag een van de kinderen de ogen te sluiten. Laat het kind 1 voor 1 de voorwerpen **voelen**. Kan het kind bij ieder voorwerp benoemen wat het is?

Laat iedereen aan de beurt komen.

1 2 3 4 5 6 7 8

Lopen in de boomtoppen

Nodig: spiegeltjes

Leren: kijken en oriënteren

Kijken met andere ogen geeft een verrassende blik op je omgeving. Laat de kinderen een stukje lopen met een spiegel omhoog tegen de neus. Het lijkt nu net of ze tussen de boomtoppen lopen. Lukt het ze om niet uit de boom te vallen? Laat de kinderen vertellen wat ze zien en hoe het voelt.

1 2 3 4 5 6 7 8

Mini verzameling

Nodig: eierdozen, knijpers

Leren: voelen, vergelijken, tegenstellingen

Schrijf met een fineliner tegenstellingen op 4 keer 2 knijpers en zet die tegenover elkaar aan de randen van de eierdoos. Denk aan ruw-glad, licht-donker, vrolijk-somber, warm-koud en nat-droog. Laat twee knijpers leeg zodat kinderen daar hun eigen tegenstelling op kunnen bedenken. Nu kunnen de kinderen hun eierdoos vullen met natuurvondsten die voldoen aan de beschrijving.

Extra uitdaging laat de groepjes de eierdozen uitwisselen zonder de knijpers. De kinderen moeten raden om welke tegenstellingen het gaat.

1 2 3 4 5 6 7 8

Kleurenmemory

Nodig: eierdozen, gekleurde steentjes of kralen, eventueel verf

Leren: kleuren, overeenkomsten

Geef per tweetal de kinderen een eierdoos mee. Vul 1 kant van de eierdoos met kralen of gekleurde steentjes. Laat de kinderen natuurschatten zoeken met de kleur die overeenkomt met de gekleurde steentjes/kralen.

Je kunt de vakjes van de eierdozen ook inkleuren met verf in plaats van kralen of steentjes.

1 2 3 4 5 6 7 8

Verkleinwoorden maken

Nodig: stoepkrijt

Leren: verkleinwoorden

Teken met krijt 4 cirkels en schrijf daarin de verkleinwoordjes -tje, -pje, -je, -etje.

Laat de kinderen voorwerpen zoeken op het schoolplein of in het park die ze kunnen verkleinen. Als het bijvoorbeeld een steentje is kunnen ze het steentje in de cirkel 'tje' leggen.

Ze kunnen niet alles in de cirkel leggen maar ze kunnen het verklein voorwerp wel tekenen. Als het een boompje is kunnen ze een boom tekenen in de cirkel 'pje'.

1 2 3 4 5 6 7 8

Maak je eigen parfum

Nodig: bakje, potje, bekertje (kinderen zelf mee laten nemen)

Leren: geur herkennen

Planten, bloemen, maar ook grondsoorten hebben allemaal hun eigen specifieke geur. Geef ieder kind een bekertje en vraag ze om een blaadje of iets anders uit de natuur te verzamelen, maar geen bloemen.

Na een tijdje roep je de kinderen in een kring bij elkaar. Ruik met de ogen gesloten nog een keer goed aan je eigengemaakte bosparfum. Geef dan, elke keer op teken van de leerkracht, de beker linksom door naar je buurkind, tot dat je je eigen bosparfum weer ruikt. Dan is de cirkel rond.

Let op laat kinderen niet plukken van bomen of planten.

Tip je kunt ook een lekkere heksensoep maken met de hele klas.

1 2 3 4 5 6 7 8

Foto speurtocht

Nodig: foto's van de omgeving

Leren: oriënteren

De leerkracht maakt van tevoren foto's van de omgeving, van veraf en van dichtbij.

Verdeel de groep in kleine groepjes en geef ze bijvoorbeeld 3 foto's mee. Als de kinderen ontdekt hebben waar de foto's gemaakt zijn, komen ze dat vertellen en krijgen nieuwe foto's mee.

Je kunt het moeilijker maken door de kinderen exact te laten vertellen waar de fotograaf gestaan heeft.

1 2 3 4 5 6 7 8

Opdrachten voor groep 3 t/m 5

Schaduw tekenen

Nodig: stoepkrijt

Leren: stand van de zon en de schaduw

Waar is de zon en waar is de schaduw, hoe zou dat komen?
Laat de kinderen in tweetallen elkaars schaduw tekenen.
De kinderen kunnen ook de schaduw van een boom tekenen
of van een speeltoestel.

Ga na een uurtje nog eens kijken naar de tekeningen,
de schaduwplek zal niet meer hetzelfde zijn.

1 2 3 4 5 6 7 8

Kleine beestjes detective

Nodig: je handen, schepje of bakje en je ogen

Leren: welke diertjes leven in en boven de grond

Lekker met je handen in de aarde of gebruik een schepje of een bakje.
Tussen de struiken, op een bloemetje, onder een steen of een boom-
stammetje zitten vaak kleine beestjes.
De kinderen gaan speuren naar kleine beestjes.

1 2 3 4 5 6 7 8

Armband of schilderijtje maken met plakband

Nodig: rol (doorzichtig) tape

Leren: kijken en bewonderen

Om een leuk natuur armbandje te maken, heb je een rol (doorzichtig) tape nodig. Rol een stukje tape om de arm van een kind met de plakrand naar buiten (links als het kind rechts is en rechts als het kind linkshandig is).

De kinderen gaan op pad en verzamelen dingetjes uit natuur om op hun armband te plakken, bijvoorbeeld bloemetjes, grassprietjes, zand, aarde, schors etc.

Je kunt deze activiteit ook doen door dingen uit de natuur (met dubbelzijdig plakband) op papier of karton te plakken. Nu heb je een schilderijtje.

1 2 3 4 5 6 7 8

Muziek maken met dingen uit de natuur

Nodig: natuurlijke materialen

Leren: creativiteit en muziek

De kinderen gaan op zoek naar materialen waar ze geluid mee kunnen maken. Steentjes, takjes, schelpjes, laat ze hun fantasie gebruiken. Je kunt bijvoorbeeld ook steentjes in een bakje of emmertje doen om het geluid te maken.

Als iedereen iets heeft gevonden, kan er gezongen worden onder begeleiding van de zelfgemaakte instrumenten.

1 2 3 4 5 6 7 8

Een boomhut bouwen

Nodig: materialen uit de natuur

Leren: bouwen

Laat de kinderen losse takken, stukjes schors en bladeren zoeken en hiermee een hut bouwen.

Als er niet veel te vinden is, kan het ook een kabouterhutje worden of een insectenverblijf.

1 2 3 4 5 6 7 8

Ontdek je plekje

Nodig: papier en potlood

Leren: zintuigen gebruiken

Zoek een leuk plekje uit in de omgeving van de school waar veel te zien is, bijvoorbeeld bij een vijver, parkje of een plek met veel bomen en struiken.

De kinderen gaan allemaal een stukje bij elkaar vandaan staan en krijgen allemaal een potlood en papier.

Ieder kind tekent (niet schrijven) wat hij of zij ziet, hoort, voelt, ruikt (dat kan bij iedereen anders zijn).

Je kunt de kinderen laten vertellen wat ze hebben getekend.

1 2 3 4 5 6 7 8

Wat hoor je?

Nodig: niets

Leren: luisteren en focussen

Ga met de groep naar buiten en laat de kinderen een minuut lang hun ogen dicht doen en heel stil zijn. Welke geluiden hoor je? (vogels, bomen, wind, vliegtuig, pratende mensen... etc.)

Tel de geluiden die je hoort.

Wat hoorde je heel hard en wat heel zacht. Wat was het leukste geluid?

1 2 3 4 5 6 7 8

Parfum maken

Nodig: natuurlijke materialen

Leren: creatief aan de slag met je zintuigen

We gaan een heerlijke natuurparfum maken met van alles wat je in de natuur tegenkomt. (geen drolletjes :-))

Alle kinderen krijgen per groepje een bekertje. Geef de kinderen 10 minuten de tijd om dingen te verzamelen, zoals; blaadjes, aarde ...etc.

Met een stokje of met je vingers kun je de blaadjes kneuzen en alles door elkaar heen roeren.

1 2 3 4 5 6 7 8

Verkleinwoorden

Nodig: stoepkrijt

Leren: taal

Teken met krijt 6 cirkels en schrijf daarin de achtervoegsels voor de verkleinwoordjes: -tje, -pje, -je, -etje, -nkje, extra klinker (autootje).

Laat de kinderen voorwerpen zoeken op het schoolplein of in het park die ze kunnen verkleinen.

Als het bijvoorbeeld een steentje is, kunnen ze het woord steentje in de cirkel 'tje' leggen en schrijven.

Ze kunnen niet alles in de cirkel leggen, maar ze kunnen het verklein voorwerp wel opschrijven.

1 2 3 4 5 6 7 8

Brandnetelthee maken

Nodig: brandnetels, schaar, handschoenen

Leren: planten kunnen een geneeskrachtige werking hebben

Brandnetels prikken en je blijft er het liefst uit de buurt. Maar brandnetels zijn ook heel gezond als je er bijvoorbeeld thee van maakt. Voor wie durft kan je met handschoenen aan de bovenste blaadjes eraf knippen.

De blaadjes moeten wel eerst gewassen worden met kokend water, misschien heeft er wel een hondje tegenaan geplast!

Als de brandnetels schoon zijn, kan je er thee van maken. In een glas doe je heet water en je laat de brandnetels een paar minuten goed trekken. Nu lekker opdrinken :-)

Weetje: vaak staat naast de brandnetel het plantje weegbree, als je door de brandnetel bent geprikt, kan je met een blaadje van de weegbree over de pijnlijk plek wrijven, dit werkt verzachtend.

1 2 3 4 5 6 7 8

Blindemannetje spelen

Nodig: een blinddoek per groepje (sjaal of theedoek kan ook)

Leren: vertrouwen, hoe het voelt om blind te zijn, zintuigen

Ga naar buiten en laat de kinderen groepjes van 3 maken.

Eén van de 3 kinderen krijgt een blinddoek voor. Zorg ervoor dat ze echt niets zien.

De andere 2 kinderen gaan het geblinddoekte kind begeleiden tijdens het lopen. Ze kunnen hand in hand lopen of los.

De kinderen moeten elkaar kunnen vertrouwen. Als er bijvoorbeeld een stoepje is, moeten ze het geblinddoekte kind waarschuwen dat er een stoepje is, etc.

De kinderen die begeleiden laten het geblinddoekte kind dingen voelen. Kan het kind benoemen wat het voelt, wat het ruikt en hoort?

Doe dit bijvoorbeeld 1 of 2 minuten en wissel dan af.

Weet het kind dat geblinddoekt was, nog welke route hij of zij heeft gelopen? En wat hij of zij heeft gevoeld? In het groepje kunnen ze dit uitwisselen.

1 2 3 4 5 6 7 8

Wat een takkenkubus ;-)

Nodig: takken, elastieken

Leren: rekenen

De kinderen gaan de inhoud van een kubus berekenen. Maar daar hebben ze wel een kubus voor nodig.

Verdeel de klas in groepjes van 3 of 4 leerlingen. Ieder groepje maakt zijn eigen kubus. Daar hebben ze wel takken voor nodig.

Leg uit dat een kubus bestaat uit allemaal zijden van dezelfde lengte. In dit geval moeten de kinderen dus op zoek naar takken van dezelfde lengte (of ze breken).

De kinderen zetten, met behulp van elastieken, de kubus in elkaar. Daarna berekenen ze de inhoud van de kubus.

Laat de groepjes ook de inhoud van andere kubussen berekenen. Hoe ging het? Wat was er lastig?

1 2 3 4 5 6 7 8

Hinkelbaan met getallen en woorden

Nodig: krijt, steentje

Leren: woordenschat

Maak met krijt een hinkelbaan met de getallen 1 t/m 10. Gebruik een steentje om mee te gooien. Op welk getal komt je steentje? Komt je steentje op het getal 5, bedenk dan ook een woord uit de natuur met 5 letters. Kom je op getal 10 uit, bedenk dan een woord dat bestaat uit 10 letters. Ga zo door.

Wil je het moeilijker maken? Maak de opdracht dan specifieker door bijvoorbeeld in thema's te werken: dierennamen, boomsoorten, zoogdieren, etc.

1 2 3 4 5 6 7 8

Teken iets uit de geschiedenis

Nodig: stoepkrijt

Leren: (kunst)geschiedenis

Ben je bezig met thema's als de Gouden Eeuw, de Middeleeuwen, Romeinen of iets anders. Laat de kinderen door de ogen van de mensen die in die tijd leefden kijken....

Laat ze bijvoorbeeld hun eigen Rembrandt of van Gogh tekenen op het schoolplein met stoepkrijt of met verf en papier.

Wat zou van Gogh of Rembrandt schilderen, als ze op jullie schoolplein zouden zijn?

1 2 3 4 5 6 7 8

De wereld op het schoolplein

Nodig: krijt

Leren: topografie, geschiedenis, aardrijkskunde

Teken Nederland met krijt op het schoolplein. Verdeel de klas in groepjes. Laat ieder groepje een ander continent/andere Europese landen tekenen. Maar natuurlijk wel op de juiste plek t.o.v. Nederland. Je kunt deze opdracht zo uitgebreid maken als je wilt. Zo kun je bijvoorbeeld de kinderen kenmerken van het betreffende land/continent laten opschrijven (bepaalde dieren die daar leven, oorspronkelijke bewoners, verleden (geschiedenis)).

1 2 3 4 5 6 7 8

Zet je eigen klas in een staafdiagram

Nodig: krijt en meetlinten

Leren: meten, vergelijken, samenwerken

Maak een x-as (horizontaal) en een y-as (verticaal).
Zet op de x-as alle namen van de kinderen en op de y-as stapjes van 5 cm (of meer/minder).
Verdeel de klas in tweetallen en laat ze elkaar opmeten.
Schrijf de lengte op en laat ze hun eigen staafdiagram tekenen op het schoolplein.
Is iedereen klaar? Welk kind is de langste/kleinste van de klas.
Wat is de gemiddelde lengte?

1 2 3 4 5 6 7 8

Schrijf je eigen natuurgedicht

Nodig: pen en papier

Leren: spelen met woorden

Verdeel de klas in groepjes van 4/ 5 kinderen.

Zoek een mooi plekje in de natuur, bijvoorbeeld bij een boom, een bloem, een mooi uitzicht, wolken, struiken etc.

Maak alleen de eerste of de eerste twee zinnen van het gedicht. Dit doen alle groepjes.

Laat het papier en de pen liggen, de groepjes rouleren en gaan de volgende rijmzin(nen) maken. De groepjes rouleren tot ze op alle plekken geweest zijn.

Draag het gedicht bij de plek die gekozen is aan elkaar voor.

Tip Bespreek van te voren welke dichtvorm je gaat gebruiken.

1 2 3 4 5 6 7 8

Bedenk je eigen kringloop?

Nodig: krijt

Leren: verschillende kringlopen

Een kringloop is iets wat altijd terugkomt en opnieuw kan worden gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan papier. Als je het papier hebt volgeschreven, de krant hebt gelezen, dan gooi je deze weg bij het oud papier. Van dat oude papier wordt dan weer nieuw papier gemaakt. Maar je hebt ook voedselkringlopen of de waterkringloop.

Laat de kinderen zelf een product uitkiezen. Kunnen ze daar een kringloop van maken? Laat ze de informatie opzoeken en uittekenen op het schoolplein. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de voedselkringloop van een worm of een vogel, waar leeft hij van, wat eet hij, wat gebeurt er met de uitwerpselen, of de kringloop van regen en wolken etc.

Presenteer je eigen kringloop aan de rest van de klas.

1 2 3 4 5 6 7 8

Het
blotevoetenpad
is voor alle
groepen
leuk!

Maak je eigen blotevoetenpad

Nodig: een plek om het pad te maken (zoals een grasveld), steentjes, bladeren, zand, houtsnippers, water en nog veel meer wat je buiten of in huis kunt vinden

Leren: voelen, vertrouwen

Blotevoetenpaden zijn door heel Nederland te vinden en ontdekken, maar hoe leuk is het om er eentje zelf te maken? In de tuin of bij de speeltuin. Het kan overal. Met een blotevoetenpad maak je een wandelroute waar je overheen loopt met je blote voeten. Spannend, maar ook heel leuk om te ervaren!

Blotevoetenpad aanleggen

Je hebt je basis al, de ondergrond. Het is het fijnst om te beginnen met gras. Hierop kun je je materialen neerleggen in de door jouw gekozen volgorde.

Als je een stenen ondergrond hebt, kun je ook bakken met de materialen maken en daarin stappen.

Maak het éxtra spannend door met z'n tweeën allebei een eigen pad te maken en daarna met een blinddoek eroverheen te lopen. En? Wie raadt het meeste goed van het pad van de ander?

Tip In de herfst is er ook vaker modder. Dit kun je ook goed gebruiken voor je blotevoetenpad!

1 2 3 4 5 6 7 8

Gemeente Amstelveen

nme@amstelveen.nl

Postbus 4

1180 BA Amstelveen

(020) 540 45 54